

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 345/2017
20.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Катарине Манојловић-Андрејић, чланова већа, у парници тужиле АА из ... чији је пуномоћник Мирослав Рњаковић адвокат из ..., против тужене ББ из ... чији је пуномоћник Тамара Газдић адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2425/16 од 14.09.2016. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2425/16 од 14.09.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 723/14 од 15.12.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован предлог за прекид поступка. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле АА из ... и утврђено да је ништава и да не производи правно дејство одредба члана 2. став 2. алинеја 3. уговора о кредиту бр. ... закљученог дана 17.08.2007. године између правног претходника тужене ББ ... као банке, АА из ... као корисника кредита и ВВ из ... као солидарног дужника, која одредба гласи: „Банка задржава право промене каматне стопе тј. банка може до коначног измирења свих обавеза корисника кредита по овом уговору без закљученог посебног анекса мењати висину каматне стопе из претходног става у складу са актима пословне политике банке који регулишу висину и начин обрачуна камате“. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле АА из ... у преосталом делу којим је тужила тражила да се утврди да је уговор о кредиту бр. ... закључен дана 17.08.2007. године између правног претходника тужене ББ ... као банке, АА из ... као корисника кредита и ВВ из ... као солидарног дужника у целости апсолутно ништав и да као такав не производи правно дејство. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2425/16 од 14.09.2016. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 723/14 од 15.12.2015. године у ставу трећем и четвртом изреке.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију, са захтевом да се тужиља обавезе на накнаду трошкова поступка по том правном леку.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о стамбеном кредиту од 17.08.2007. године тужена је одобрила тужиљи кредит за куповину непокретности наведене у члану 1. став 2. тог уговора, у износу од 125.833,08 CHF по куповном курсу банке важећем на дан пуштања кредита у течај. Уговорена је обавеза тужиље (корисника кредита) да одобрени кредит врати у року од 30 година - у 360 месечних рата, са каматом која се обрачунава пропорционалном методом и исплаћује кроз месечне ануитете. Тужена је уговором задржала право да до коначног измирења свих обавеза тужиље по том уговору врши измену каматне стопе у складу са актима своје пословне политике који регулишу висину начин обрачуна камате, и то без закључења посебног анекса уговора (члан 2. став 2. алинеја 3). Тужена је у новембру 2011. године обавестила тужиљу да ће, уколико анексом уговора не ускладе одредбе уговора о кредиту којима је регулисано утврђивање висине и одредивост новчаних обавеза корисника кредита, непосредном применом члана 54. Закона о заштити корисника финансијских услуга почев од 05.12.2011. године примењивати номиналну каматну стопу од 2,06% која је важила у време закључења уговора, с`тим да ће се њена висина утврђивати квартално - према датумима дефинисаним уговором о кредиту, тако што ће се променљиви елеманат (тримесечни CHF либор) усклађивати са вредностима референтне каматне стопе на тај дан.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права извели закључак да ништавост члана 2. став 2. алинеја 3. уговора о кредиту нема за последицу ништавост уговора у целисти.

Одредбом члана 105. Закона о облигационим односима је прописано: да ништавост неке одредбе уговора не повлачи ништавост и самог уговора, ако он

може опстати без ништаве одредбе, и ако она није била ни услов уговора ни одлучујућа побуда због које је уговор закључен (став 1); да ће уговор остати на снази чак и ако је ништава одредба била услов или одлучујућа побуда уговора, у случају кад је ништавост установљена управо да би уговор био ослобођен те одредбе и важио без ње (став 2).

Наведена законска одредба правилно је примењена у спору у којем је тужила захтевала утврђење ништавости уговора о кредиту на основу члана 47. Закона о облигационим односима - зато што је висина каматне стопе, као битан елемент тог уговора у смислу члана 1065. наведеног закона, неодређен, односно неодредив јер је чланом 2. став 2. алинеја 3. уговора предвиђено право тужене банке да до коначног измирења свих обавеза корисника кредита мења висину каматне стопе у складу са актима своје пословне политике.

По оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени цитиране законске одредбе, изложени кроз тврдњу тужиле да су управо одредбе о камати за њу биле одлучујућа побуда за закључење оспореног уговора.

Тачни су наводи ревизије да је према члану 1065. Закона о облигационим односима камата битан елемент уговора о кредиту. У конкретном случају, обавеза тужиле као корисника кредита да туженој банци, поред главног дуга - износа одобреног кредита, плати и уговорену камату у самом уговору одређена је по својој висини (члан 2. став 1. уговора). Тако одређена висина камате, како то произилази и из ревизијских навода, била је одлучујућа побуда за закључење оспореног уговора зато што је очигледно била повољнија од камате коју су за ту врсту уговора о кредиту нудиле друге банке. Уговорна одредба о камати (члан 2. став 1) није ништава јер је висина каматне стопе номинално одређена, а њена промена везана за промену ефективне каматне стопе, односно података који се јавно објављују, тако да су познати обема уговорним странама. Право тужене банке да мења висину уговорне камате у складу са актима своје пословне политике, уговорено ништавим чланом 2. став 2. алинеја 3. уговора о кредиту, и по оцени овог суда није било ни услов нити одлучујућа побуда за тужилу да управо са туженом банком закључи уговор о кредиту, а предметни уговор може опстати и без те уговорне одредбе.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом члана 153. став 2. Закона о парничном поступку.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлука о захтеву туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. Закона о парничном поступку. По налажењу Врховног

касационог суда, подношење одговора на ревизију у овом случају није било потребно, због чега тужени неосновано тражи трошкове за ту предузету парничну радњу.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић